

بازار کویینوا، نزدیک آیاکوچو

آیاکوچو: خار و گل

عکس‌ها از:
آلخاندرو بالاکر

پرو، این خاستگاه گروه چریکی «راه درخشان»، جشن‌های سنتی‌اش را احیا کرده است. اما آثار بیست سال جنگ داخلی هنوز از میان نرفته است.

فرانسیسکو دیاز - کانسکو تاوارا*

طبقات مختلف اجتماعی آن هنوز به زبان کوئه‌چوآ سخن می‌گویند و سنت‌های سرخپوستی را رعایت می‌کنند. افراد طبقه مرفه محلی در آیاکوچو به هر دو زبان کوئه‌چوآ و اسپانیایی سخن می‌گویند، در صورتی که در سایر مناطق پرو، زبان‌های سرخپوستی از آن فقراست.

آیاکوچو که مهد فرهنگ واری wari (امپراتوری بزرگ پیش از دوران اینکا) بوده میراث متنوعش را در قالب یک سنت موسیقایی غنی حفظ کرده که نواهای موسیقی رقص هوآینو ویژه منطقه آند را با عناصر رمانتیک موسیقی اسپانیایی باهم ترکیب کرده است.

طی هفته مقدس که ۲۷ کلیسای شهر (البته تعداد کلیساهای رسمی به مناسبت دوران مسیح

آیاکوچو، شهری که حدود ۲۰ سال پیش صحنه تولد و نخستین عملیات گروه «راه درخشان» بود، هنوز وضعیتی نامطمئن دارد. زیرا به‌رغم شکست نظامی این گروه تروریستی، فعالیت‌های پنهانی آن هنوز در شهرها و نواحی همجوار ادامه دارد. به همین دلیل، وضعیت حاکم بر آیاکوچو را می‌توان «صلح مسلح» توصیف کرد.

نام دیگر این شهر هوامانگا است که اسپانیایی‌ها پس از احداث آن، در ۲۹ ژانویه ۱۵۳۹ برایش برگزیدند. آیاکوچو که ۱۰۰,۰۰۰ نفر جمعیت دارد، در ارتفاع ۲۷۵۲ متری از سطح دریا و در میان رشته کوه آند غربی واقع شده است. این شهر فرهنگ دوزبانه خود را همچنان حفظ کرده است و

* رئیس شورای صلح پرو

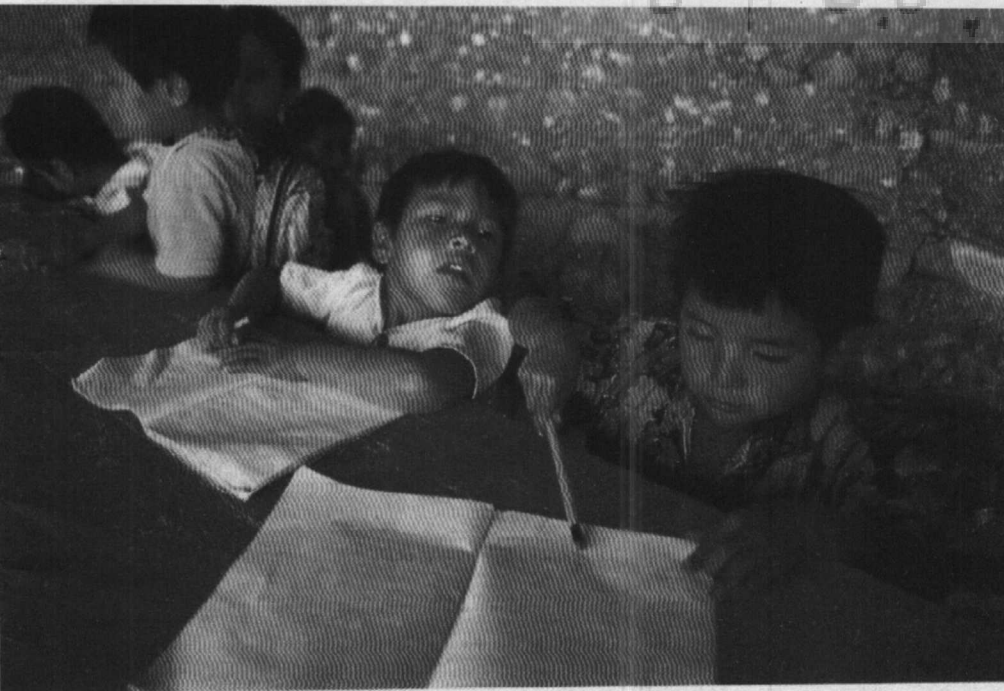

بالا، زمین‌های اطراف آیاکوچو که در ارتفاعی حدود ۳۰۰۰ متر قرار دارد، خشک است.

صفحه مقابل، بازدید پزشکی: مادرها کودکان‌شان را وزن می‌کنند.

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

کودکان در مدرسه روستای هوآنتا.

۳۳ باب قید شده است) با آمیزه‌ای از اشتیاق مسیحی و سنن سرخپوستی به برگزاری جشن‌ها می‌پردازند، حال و هوایی خاص بر آیاکوچو حکمفرما می‌شود. این جشن‌ها به مدت چندین سال از بیم عملیات چریکی و به خاطر مقررات منع عبور و مرور شبانه به حال تعلیق درآمده بود. اما پس از بازداشت ایمائل گوزمان، رهبر راه درخشان در ۱۲ سپتامبر ۱۹۹۲، برگزاری جشن‌های یاد شده نیز از سال ۱۹۹۳ آغاز شد.

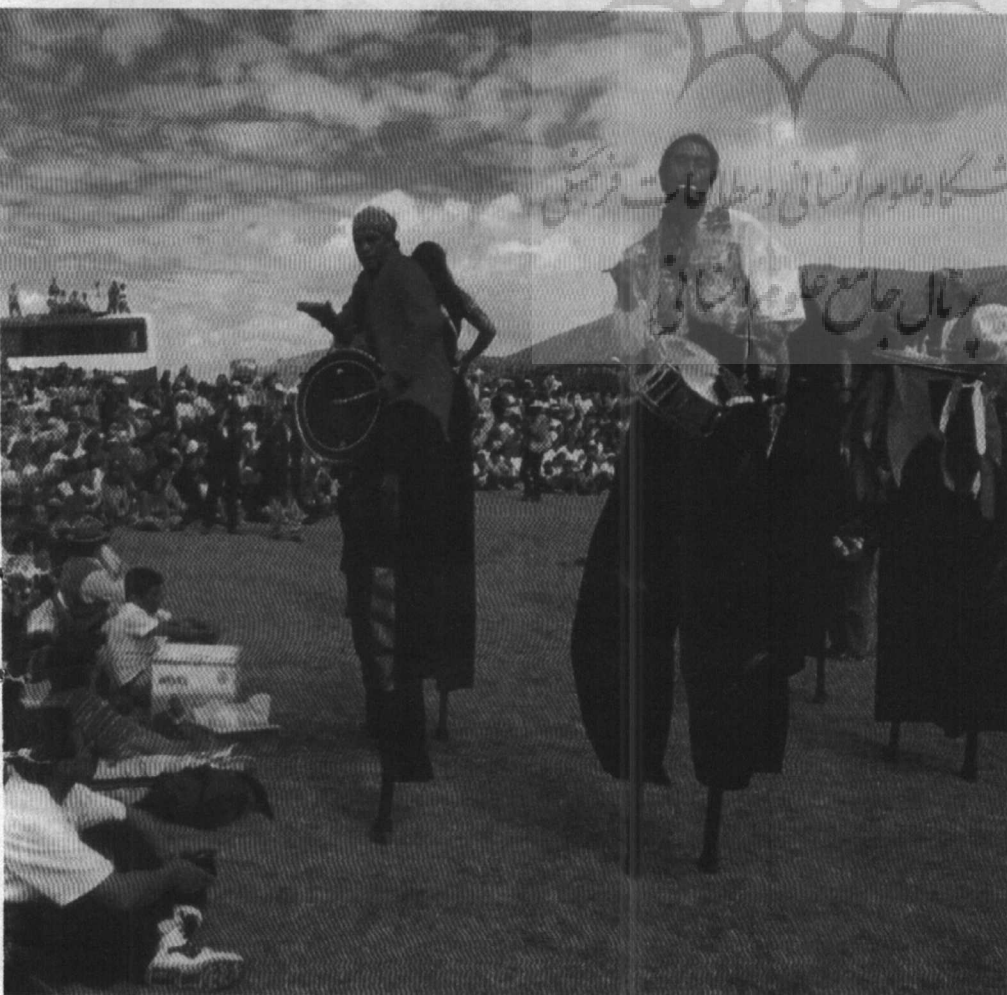
آثار تاریخی مهمی در اطراف آیاکوچو وجود دارد که از آن جمله می‌توان از پامپای کویینوا، مکان نبرد استقلال امریکای لاتین از اسپانیا، نام برد. این مکان امروزه به صحنه فعالیت‌هایی فرهنگی همچون جشنواره تئاتری ال انکوئترو دی تئاترو تبدیل شده است که گروه‌های تئاتری سراسر جهان در آن شرکت می‌کنند.

پیشگاه علوم و اطلاعات فرزینی
پرتال مجله‌های انسانی

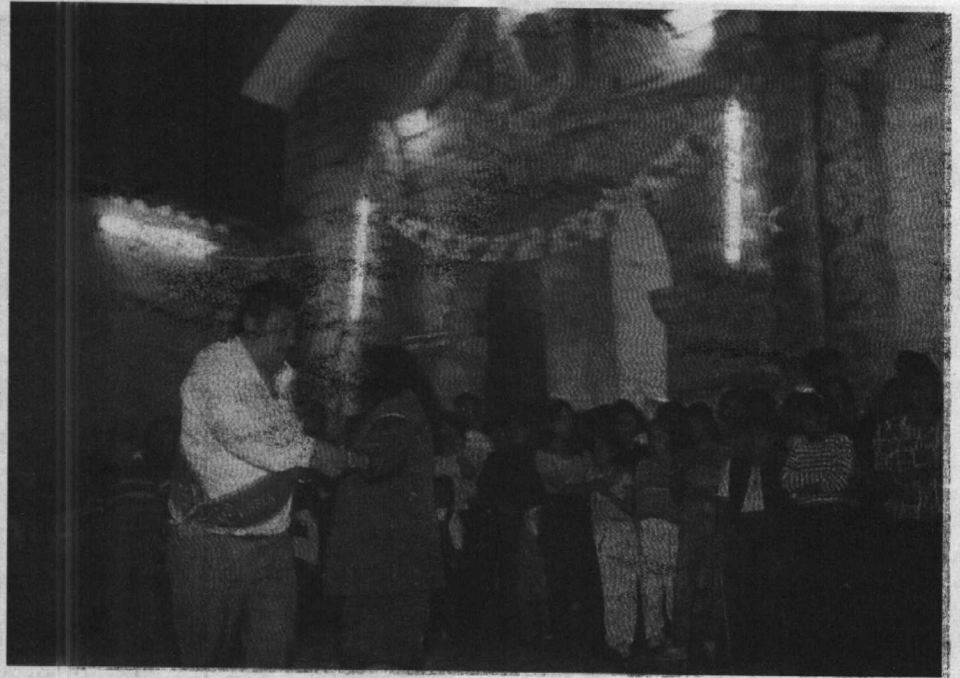

بالا، «جشنواره صلیب‌ها» در روستای لوریکوچا، در کلیسای این روستا حدود یکصد صلیب مقدس موجود است که طول برخی از آنها از پنج متر تجاوز می‌کند.

با این وصف، نه احیای جشن‌های سنتی و نه بازگشت تقریبی زندگی روزمره شهری نمی‌توانند جراحات ناشی از سال‌ها ترور و خشونت را پنهان سازند. این خاطرات عمیقاً بر بخشی از نسل جوان تأثیر گذاشته و آنان با تشکیل دسته‌های بزهکاری، مشکلی جدید را پدید آورده‌اند. این دسته‌ها که عموماً متشکل از نوجوانانی است که تروریسم را از نزدیک لمس کرده، و عضوی از خانواده‌شان را در این جریان از دست داده‌اند (کمتر خانواده‌ای در هوامانگا صدمه نخورده مانده است) به حمله، سرقت و حتی قتل مبادرت می‌کنند. تعداد این گروه‌ها در شهر به ده‌ها مورد بالغ می‌شود. وضعیت نابسامان آوارگان ناشی از تروریسم نیز به این مشکل افزوده شده است. آنها که در واقع شهر را تحت اشغال درآورده‌اند، به خاطر وضعیت نامطمئن روستاهایشان ترجیح می‌دهند در شهر باقی

انسان‌ها و مکان‌ها

بالا، صحنه‌ای از مراسم بزرگداشت مردگان در آیکوچو

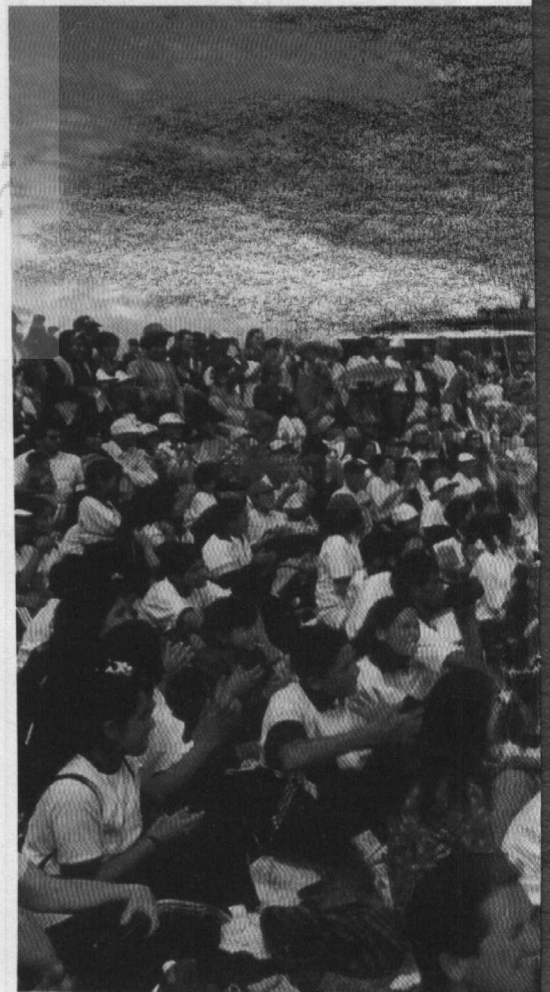

در جشنواره تناتر آیکوچو که هفته آخر ماه مه برگزار می‌شود، بیش از ۴۰۰۰ کم‌دین از نقاط مختلف جهان شرکت می‌کنند. این جشنواره از سال ۱۹۷۸ آغاز شد.

بمانند. حقیقت آن است که استان آیکوچو بیش از سایر استان‌های پرو از فعالیت گروه راه‌حرخشان لطمه دیده است. آماری غم‌انگیز گویای این حقیقت است: بیش از ۱۰۰۰۰ مقتول، ۳۰۰۰ مفقود و ۱۷۰,۰۰۰ آواره که ۳۰ درصد از جمعیت آیکوچو رزنا تشکیل می‌دهد.

آیکوچو مهد فرهنگ‌های مختلف و گوناگونی‌ها، شهر کلیساهای دوران استعمار، کج‌و‌چوهای قدیمی، صبح‌های آفتابی و بعدازظهرهای پرسایه، شهر شب‌های رقص هوایتو، به آهستگی دوران نقاهت را سپری می‌کند، دورانی که نیازمند زحمان است. این دوران همچنین مستلزم بازسازی بافت اجتماعی شهر است که به لطف همبستگی سنتی موجود در جوامع منطقه آند، دشوار نخواهد بود.

هرچند سال‌های منع عبور و مرور شبانه که هلی آن کسی پس از ساعت هشت شب در

هزینه «جنگ کثیف»

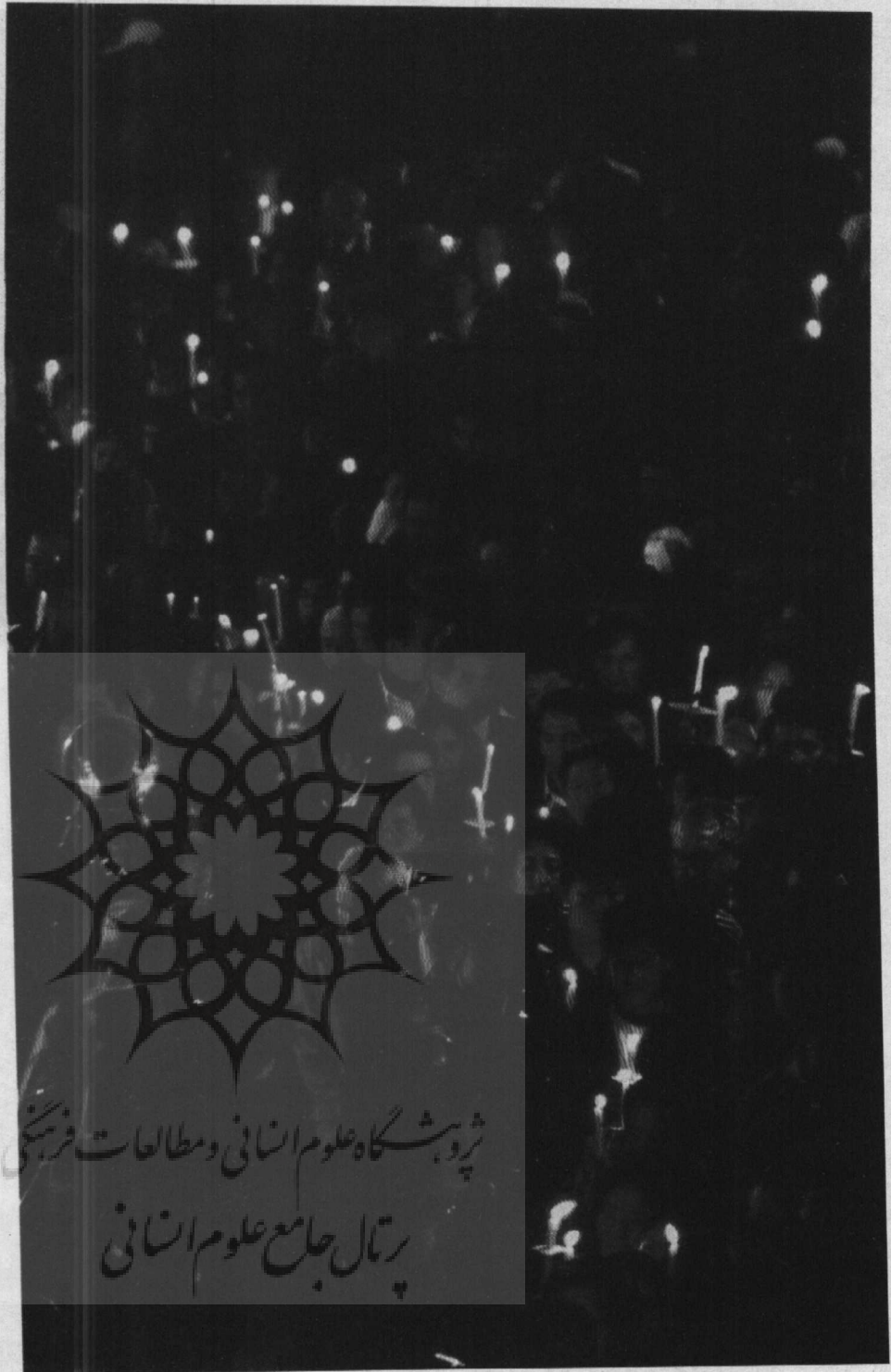
در پرو

ایمائل گوزمان، استاد فلسفه در دانشگاه آیاکوچو که بنیانگذار راه درخشان (منشعب از حزب کمونیست پرو) بود، «جنگ پایدار خلقی» خود را با اقدامی نمادین در ماه مه ۱۹۸۰ آغاز کرد: یک گروه چریکی دو روز پیش از انتخابات یک مرکز اخذ رأی را در روستایی دورافتاده به نام چوشی به آتش کشید.

پرو که تازه از قید یک حکومت نظامی ۱۲ ساله رهیده بود، در چنگ فقر و هرج و مرج دست و پا می‌زد. راه درخشان که گروهی بسیار سازمان یافته بود، ابتدا مورد استقبال گسترده مردم قرار گرفت و شروع به تقسیم زمین بین کشاورزان کرد. اوضاع زمانی به هم ریخت که آنان شروع به قتل کشاورزان «خائن» و مسئولان سازمان‌های اجتماعی و تحمیل نظمی خونین و آهنین بر مبنای استدلال‌هایی پیچیده و گنگ کردند.

هم‌گروه راه درخشان و هم‌دشمنشان به نام جنبش انقلابی توپاک آمارو (گروه چریکی دیگری که طی ماجرای گروگانگیری در سفارت ژاپن در سال ۱۹۹۷ نابود شد) بازنده «جنگ کثیف» شدند. تلفات بسیار سنگین این جنگ از این قرار بوده است: ۲۶۰۰۰ کشته، ۴۰۰۰ مفقود و ۵۰۰۰۰ کودک بی‌سرپرست. دولت هزینه اقتصادی این جنگ را حدود ۲۵ میلیارد دلار اعلام کرد که معادل بدهی خارجی کشور است. فقط پرداخت سود این بدهی یک سوم از ارز حاصل شده: از صادرات پرو (محصولاتی چون ماهی، مس و نقره) را به خود اختصاص می‌دهد.

آلبرتو فوجیموری که در سال‌های ۱۹۹۰ و ۱۹۹۵ دوبار به ریاست جمهوری پرو رسید، یک طرح گسترده اصلاحات و آزادسازی اقتصادی را به اجرا درآورد. وی طی این دوره که جامعه بین‌المللی آن را «کودتای غیرنظامی» ۱۹۹۲ (همراه با اقداماتی چون انحلال مجلس، تعلیق قانون اساسی و برکناری بیش از ۵۰۰ مقام قضایی) می‌دانست، آزادی‌های سیاسی و اجتماعی را کاملاً محدود کرده بود. طی این دوره، تورم سرسام‌آور در پرو مهار شد (کاهش از ۲۷۰۰ درصد در سال ۱۹۸۹ به ۷ درصد در سال ۱۹۹۸) و رشد اقتصادی آن در سال ۱۹۹۴ (۱۳ درصد) حدنصاب را در امریکای لاتین شکست. رشد اقتصادی کشور در سال ۱۹۹۸ کاهش یافت (۲ درصد) که علت آن باران سیل‌آسای ال نینو و بحران آسیا بود. براساس آمارهای بانک جهانی، ۵۴ درصد از جمعیت ۲۵ میلیونی پرو زیر خط فقر به‌سر می‌برند و نیمی از این مردم دچار مشکل بی‌کاری یا مشاغل کاذب‌اند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

مراسم هفته مقدس در آیاکوچو.
کهن‌ترین کلیسای امریکای لاتین در
این شهر قرار دارد.

خیابان دیده نمی‌شد و مغازه‌ها و رستوران‌ها در آن ساعت تعطیل می‌شد، سپری شده است، اما حالت فوق‌العاده هنوز در شهر هوامانگا و چهار شهر دیگر از یازده شهر استان به قوت خود باقی است. به این ترتیب، با معلق بودن برخی از مواد قانون اساسی، ارتش در صورت تمایل به بازرسی، به کلیه ساختمان‌های عمومی و خصوصی وارد می‌شود.

هنگامی که زیر آسمان آفتابی آیاکوچو در خیابان‌های آرام این شهر قدم می‌زنید، حس می‌کنید که هیچ‌ابری دیگر نخواهد توانست آسمان صلح را تاریک سازد. اما صلح راستین زمانی خواهد بود که مردم دوباره از حقوق اساسی خود برخوردار گردند و تدابیری عملی برای مهار فقر و محرومیت آنان صورت پذیرد.